

Redacteur ESB
e.niesten@sdu.nl

Variaties op een thema

Op 15 oktober werd bekendgemaakt dat Leonid Hurwicz, Eric Maskin en Roger Myerson dit jaar de Nobelprijs voor de economie ontvangen. Ze krijgen de prijs voor het leggen van de fundamenten van de *mechanism design theory* en het uitbreiden van de instrumenten voor de economische analyse. De instrumenten van de mechanism design theory hebben ze toegepast op vraagstukken over het gebruik van de markt versus overheidsregulering, de efficiency van markten en veilingen, en de gevolgen van informatie-asymmetrieën tussen producenten en consumenten. Wat kan er worden afgeleid uit deze toekenning van de Nobelprijs voor de economie aan Hurwicz, Maskin en Myerson over de patronen in de besluiten van het Nobelprijsc comité?

Het Nobelprijsc comité heeft verschillende redenen om de Nobelprijs voor de economie toe te kennen. Assar Lindbeck, de voormalig voorzitter van het selectiecomité van de Nobelprijs voor de economie, vat de criteria als volgt samen: "het praktische en wetenschappelijke belang van de bijdrage, de impact van het wetenschappelijk werk, en de originaliteit van de wetenschappelijke bijdrage" (Lindbeck, 2006). Dit is echter weinig specifiek, en eigenlijk niet toegespitst op de prijs voor de economie. Wanneer er gekeken wordt naar de Nobelprijswinnaars van de afgelopen 38 jaar, blijkt dat het gebruik van kwantitatieve methoden en wiskundige formuleringen een belangrijke rol speelt bij de toekenning van de prijs voor de economie. Ook houdt het Nobelprijsc comité rekening met de invloed van andere disciplines op de economie en heeft het eerder prijzen toegekend voor interdisciplinair onderzoek op de raakvlakken van de economie en de politicologie, sociologie, geschiedenis en filosofie. Een van de recente toekenningen van de Nobelprijs voor interdisciplinair onderzoek was die aan Daniel Kahneman en Vernon Smith voor het integreren van inzichten uit de psychologie in de

economie. Hoewel minder direct gerelateerd aan de wetenschappelijke inhoud van de bijdrage, blijken nationaliteit en keuze van universiteit ook een rol te spelen. Gerry Antioch laat in het artikel *Brilliant minds: the Nobel Prize in Economics* zien dat 67 procent van de winnaars van de economieprijsen de Amerikaanse nationaliteit heeft, en dat 76 procent werkzaam is aan een universiteit in de Verenigde Staten (Antioch, 2007).

De toekenning van dit jaar aan Hurwicz, Maskin en Myerson voldoet aan meerdere van deze criteria. Maar wat vooral blijkt uit deze laatste toekenning is de waardering voor een aantal centrale thema's binnen de economie, zoals de efficiency van markten en overheidsregulering, en de informatieasymmetrie. Dit zijn onderwerpen waar economen zich al meerdere decennia mee bezighouden, en waar ook al een aantal Nobelprijzen voor gegeven zijn. Ronald Coase ontving de Nobelprijs in 1991, maar stelde al in 1937 de vraag wanneer markten efficiënter zijn dan bedrijven en wanneer interventies door de overheid gerechtvaardigd zijn. In 1982 was het George Stigler die de prijs won. Hij beargumenteerde waarom de markt te prefereren valt boven regulering voor natuurlijke monopolies. Hij kreeg de prijs voor zijn studies naar het functioneren van markten en de oorzaken en effecten van regulering. In 1996 kregen Mirrlees en Vickrey en in 2001 Akerlof, Spence en Stiglitz de prijs toegekend voor hun werk over de aanwezigheid van asymmetrische informatie in markten.

Hurwicz, Maskin en Myerson ontvangen hun prijs dit jaar ook voor onderzoek naar de efficiency van de verschillende allocatiemechanismen als de markt en regulering. Ze toonden aan wanneer markten wel werken en wanneer niet, onder minder dan ideale condities. Hierbij zijn consumenten niet volledig geïnformeerd en komen individuele interesses niet altijd overeen met collectieve belangen.

Uit deze laatste toekenning van de Nobelprijs voor de economie blijkt dus ook dat er geen schokkende nieuwe ontdekkingen zijn gedaan. Er wordt vooral voortgebouwd op onderwerpen die aan het begin van de vorige eeuw al een centraal thema vormden binnen de economie. Het is afwachten of innovaties in de economische wetenschappen, en specifiek binnen deze centrale thema's van de economie als marktwerking, regulering en asymmetrische informatie, zullen voorkomen in de toekomst. Wanneer dit niet zo is, kan er zelfs worden voorspeld welke economen in de komende jaren de Nobelprijs gaan winnen. Oliver Williamson is een goed voorbeeld van een kandidaat voor de prijs, maar ook Oliver Hart en Sanford Grossman, of Jean Tirole.

LITERATUUR

Antioch, G. (2007) *Brilliant minds: the Nobel Prize in Economics*. www.treasury.gov.au.

Lindbeck, A. (2006) *The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel 1969-2006*. www.nobelprize.org.